1988. évi 3. törvényerejű rendelet

a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni nemzetközi egyezmény kihirdetéséről [1]

(A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa megerősítő okiratának letétbe helyezése az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkáránál 1987. április 15-én megtörtént. Az egyezmény a 27. cikk 1. bekezdése értelmében 1987. június 26-án hatályba lépett.)

1. § A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlésének XXXIX. ülésszakán elfogadott, „A kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni nemzetközi egyezmény”-t a törvényerejű rendelettel kihirdeti.

2. § Az egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„EGYEZMÉNY
a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok ellen

Az Egyezményben részes államok

tekintettel arra, hogy az Egyesült Nemzetek Alapokmányában meghirdetett elvek értelmében az emberiség minden tagját megillető egyenlő és elidegeníthetetlen jogok elismerése a szabadság, az igazságosság és a béke alapja a világon,

elismerve, hogy ezek a jogok az ember személyiségében rejlő méltóságból fakadnak,

tekintettel arra, hogy az államoknak az Alapokmány, különösen annak 55. cikke értelmében elő kell segíteniük az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok egyetemes és hatékony tiszteletben tartását,

figyelembe véve az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 5., a Polgári Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 7. cikkét, amelyek egybehangzóan előírják, hogy senkit sem szabad kínzásban, sem pedig kegyetlen, embertelen, vagy megalázó büntetésben részesíteni vagy ilyen bánásmódnak alávetni,

úgyszintén figyelemmel a Közgyűlés 1975. december 9-i ülésén a „Minden személynek a kínzás, és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetés vagy bánásmód elleni védelméről” címmel elfogadott Nyilatkozatra,

azt kívánva, hogy az egész világon növekedjék a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések és bánásmód elleni küzdelem hatékonysága,

az alábbiakban állapodtak meg:

ELSŐ RÉSZ

1. cikk

1 Kihirdetve: 1988. III. 18.

1. Az Egyezmény szempontjából a „kínzás” kifejezés minden olyan cselekményt jelent, amelyet szándékosan, éles testi vagy lelki fájdalom vagy szenvedés kiváltása céljából alkalmaznak valakivel szemben, hogy tőle, illetőleg harmadik személytől értesüléseket vagy vallomást csikarjanak ki, vagy hogy olyan cselekmény miatt büntessék, amelyet ő, vagy harmadik személy követett el, illetőleg amelynek elkövetésével őt vagy harmadik személyt gyanúsítanak, hogy megfélemlítsék, vagy nyomást gyakoroljanak rá, illetőleg hogy harmadik személyt félemlítsenek meg, vagy hogy harmadik személyre gyakoroljanak nyomást, valamint bármilyen megkülönböztetési formára alapított más okból alkalmaznak, ha az ilyen fájdalmat vagy szenvedést közfeladatot ellátó személy vagy hivatalos minőségben eljáró bármely más személy vagy ilyen személy kifejezett vagy hallgatólagos ösztönzésére vagy ennek hozzájárulásával bárki más okozza.
2. E cikk nem érinti azokat a nemzetközi szerződéseket vagy belső jogszabályokat, amelyek szélesebb körű értelmezést lehetővé tevő rendelkezéseket tartalmaznak vagy tartalmazhatnak.

2. cikk

1. Minden részes állam törvényhozási, igazgatási, bírósági és egyéb hatékony intézkedéseket köteles hozni annak érdekében, hogy megakadályozza kínzási cselekmények elkövetését a joghatósága alá tartozó egész területen.
2. Semmiféle kivételes körülményre, bármi legyen is az, hadiállapot, háborúval fenyegetés, belső politikai bizonytalanság vagy bármely más kivételes állapot, nem lehet hivatkozni a kínzás igazolására.
3. Feljebbvaló vagy közhatóság parancsára nem lehet hivatkozni a kínzás igazolására.

3. cikk

1. Egyetlen részes állam sem köteles kiutasítani, hazatoloncolni vagy kiadni valakit egy másik olyan államnak, ahol nyomós okoknál fogva tartani lehet attól a veszélytől, hogy az illető személyt megkínozzák.
2. Annak eldöntésére, hogy fennállnak-e ilyen okok, az illetékes hatóságoknak figyelembe kell venniük az ügyre vonatkozó minden szempontot, ideértve az adott esetben azt is, hogy az érintett államban rendszeresen, súlyosan, nyilvánvalóan vagy tömeges méretekben megsértik az emberi jogokat.

4. cikk

1. Valamennyi részes államnak gondoskodni kell arról, hogy büntetőjoga szempontjából minden kínzási cselekmény bűncselekménynek minősüljön. Ugyanez vonatkozik a kínvallatás alkalmazásának kísérletére és bárkinek minden olyan cselekményére, amely a kínzási cselekményekben való társtettességnek vagy bűnrészességnek minősül.
2. Minden részes állam e bűncselekményekre – súlyosságuk figyelembevételével – megfelelő büntetési tételeket állapít meg.

5. cikk

1. Minden részes állam illetékességének megállapítása céljából megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy értesüljön a 4. cikkben érintett cselekményekről a következő esetekben:
a) ha a cselekményt az adott állam joghatósága alá tartozó területen vagy az adott államban lajstromozott légijárművön vagy hajón követték el,
b) ha a bűncselekmény feltételezett elkövetője a szóban forgó állam polgára,
c) ha a sértett a szóban forgó állam polgára, és ez az állam ezt célszerűnek tartja.

2. Minden részes állam illetékességének megállapítása céljából ugyanígy megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy értesüljön ezekről a bűncselekményekről, amikor a feltételezett elkövető a joghatósága alá tartozó területen található, és amikor az érintett állam a 8. cikknek megfelelően nem adja ki az e cikk 1. bekezdése szerinti valamelyik államnak.

3. Az Egyezmény nem zárja ki a nemzeti törvények értelmében gyakorolt büntető joghatóságot.

6. cikk

1. Minden részes állam, amelynek területén olyan személy található, akit azzal gyanúsítanak, hogy a 4. cikk szerinti bűncselekmények valamelyikét követte el, miután a rendelkezésre álló értesülések megvizsgálása alapján meggyőződött arról, hogy a körülmények indokolttá teszik, biztosítja e személy fogva tartását, vagy minden más szükséges jogi intézkedést foganatosít e személy jelenlétének biztosításához. E fogva tartásnak és ezeknek az intézkedéseknek összhangban kell lenniük a szóban forgó állam jogszabályaival; a fogva tartás és az intézkedések csak arra az időre tarthatók fenn, amely a büntetőeljárás vagy a kiadatási eljárás megindításához szükséges.

2. Az adott állam a tények megállapítása végett haladéktalanul előzetes vizsgálatot folytat le.

3. A jelen cikk 1. bekezdése értelmében minden fogva tartott személy azonnal kapcsolatba léphet annak az államnak a legközelebbi illetékes képviselőjével, amelynek polgára, vagy ha hontalan személyről van szó, annak az államnak a képviselőjével, ahol szokásos tartózkodási helye van.

4. Ha valamely állam e cikk rendelkezései értelmében valakit őrizetbe vett, a fogva tartás tényéről és az ezt indokló körülményekről haladéktalanul értesíteni tartozik az 5. cikk 1. bekezdésében érintett államokat. Az az állam, amelyik előzetes vizsgálatot folytat a jelen cikk 2. bekezdése szerint, haladéktalanul értesíti ezeket az államokat a nyomozás eredményéről, és közli velük, hogy szándékában áll-e joghatóságát gyakorolni.

7. cikk

1. Az a részes állam, amelynek joghatósági területén olyan személyt találnak, akiről feltételezik, hogy a 4. cikk szerinti bűncselekmények valamelyikét követte el, és ezt a személyt nem adja ki, az 5. cikk szerinti esetekben a büntetőeljárás lefolytatása céljából az ügyet illetékes hatóságai elé terjeszti.

2. E hatóságok ugyanolyan feltételeknek megfelelően döntenek, mint amelyek ezen állam jogszabályai szerint minden súlyos köztörvényes bűncselekményre alkalmazandók. Az 5. cikk 2. bekezdése szerinti esetekben a büntetőeljárásra és ítéletre alkalmazandó bizonyítási szabályok semmi esetre sem lehetnek szigorúbbak, mint amelyeket az 5. cikk 1. bekezdése szerinti esetekben kell alkalmazni.

3. Mindenki számára, aki ellen a 4. cikkben foglalt bármely bűncselekmény miatt eljárás folyik, szavatolni kell, hogy méltányos bánásmódban részesül az eljárás valamennyi szakaszában.

8. cikk

1. A 4. cikk szerinti bűncselekményekre szükségképpen kiterjednek a részes államok között kötött kiadatási egyezmények. A részes államok kötelezettséget vállalnak arra, hogy ezeket a bűncselekményeket felveszik a későbbiekben megkötendő kiadatási egyezményeikbe.

2. Ha valamely részes állam a kiadatást kiadatási szerződéstől teszi függővé, és egy olyan másik részes államtól érkezik hozzá kiadatási kérelem, amellyel nincs kiadatási szerződése, a jelen Egyezményt a hivatkozott bűncselekmények tekintetében a kiadatás jogi alapjának tekintheti. A kiadatásra a megkeresett állam jogszabályaiban meghatározott más feltételektől függően kerülhet sor.
3. Azokban a részes államokban, amelyek a kiadatást nem teszik függővé olyan szerződéstől, amely e bűncselekményeket kiadatási bűncselekményeknek tekinti, a megkeresett állam jogszabályaitól függően kerülhet kiadatásra sor.
4. A részes államok között a kiadatás szempontjából ezeket a bűncselekményeket úgy kell tekinteni, mintha nemcsak az elkövetés helyén, hanem azon államok joghatósági területén is elkövették volna őket, amelyeknek az 5. cikk 1. bekezdése értelmében meg kell állapítaniuk illetékességüket.

9. cikk

1. A részes államok a lehető legszélesebb körű jogsegélyt nyújtják egymásnak a 4. cikkben érintett bűncselekmények tekintetében folyó büntetőeljárás során, ideértve a rendelkezésükre álló, a bírósági tárgyaláshoz szükséges összes bizonyíték közlését.
2. A részes államok az e cikk 1. bekezdésében foglalt kötelezettségeiknek a köztük fennálló jogsegélyegyezményeknek megfelelően tesznek eleget.

10. cikk

1. Minden részes állam gondoskodni köteles arról, hogy a kínzás tilalma teljes mértékben szerepeljen a polgári vagy katonai jogalkalmazó személyek, az orvosi kar, a közhivatalnokok és minden más olyan személy számára szánt oktatási és tájékoztató anyagokban, akiknek bármilyen módon közük lehet bármely letartóztatott, őrizetben levő vagy börtönbüntetését töltő személy őrizetéhez, a kihallgatásához vagy a vele való bánásmódhoz.
2. Minden részes államnak fel kell vennie a kínzás tilalmát a felsorolt személyek kötelezettségeit és hatáskörét szabályozó rendelkezésekbe és utasításokba.

11. cikk

Minden részes államnak joghatósága egész területén, mindenfajta kínzási eset kiküszöbölése érdekében rendszeres ellenőrzést kell gyakorolnia a kihallgatásra vonatkozó szabályok, utasítások, módszerek és gyakorlat, továbbá a bármilyen módon letartóztatott, őrizetben levő vagy börtönbüntetésüket töltő személyek őrizetére, valamint a velük való bánásmódra vonatkozó rendelkezések megtartása felett.

12. cikk

Minden részes államnak gondoskodnia kell arról, hogy az illetékes szervek haladéktalanul és részrehajlás nélkül vizsgálatot folytassanak le minden olyan esetben, amikor ésszerű indokok állnak fenn annak a feltételezésére, hogy joghatósági területén valahol kínzási cselekményt követtek el.

13. cikk

Minden részes állam biztosítja bárkinek, aki azt állítja, hogy joghatósági területén valahol kínzásnak vetették alá, azt a jogot, hogy panasszal élhessen az adott állam illetékes hatóságainál, amelyek azonnal és részrehajlás nélkül megkezdik ügyének kivizsgálását. A panaszos és a tanúk védelmének biztosítása érdekében intézkedéseket kell foganatosítani annak elkerülésére, hogy az előterjesztett panasz vagy tanúvallomás miatt ezek a személyek bármilyen rossz bánásmódban részesüljenek, vagy ellenük bármiféle megfélemlítést alkalmazzanak.

14. cikk

1. Minden részes állam biztosítja jogrendszerében a kínzási cselekmény sértettjének azt a jogot, hogy jóvátételt kapjon, és megfelelő módon méltányos kártalanításban részesüljön, ideértve a lehető legteljesebb mértékű rehabilitációjához szükséges anyagi eszközöket is. Ha a sértett a kínzási cselekmény következtében meghal, jogutódai kártalanításra jogosultak.
2. E cikk nem zár ki semmiféle olyan kártalanítási jogosultságot, amely a sértettet vagy bárki mást a hazai jogszabályok értelmében illetne meg.

15. cikk

Minden részes állam biztosítja, hogy olyan nyilatkozatra, amelyről bebizonyosodott, hogy kínzással csikarták ki, semmiféle eljárásban ne lehessen mint bizonyítékra hivatkozni, annak az eljárásnak a kivételével, amelyben azt a kínzással vádolt személy ellen használják fel annak bizonyítására, hogy a nyilatkozatot megtették.

16. cikk

1. Minden szerződő állam kötelezi magát arra, hogy joghatósági területén megtilt minden olyan egyéb cselekményt, amely kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetést vagy bánásmódot képez, de nem minősül az 1. cikkben meghatározott kínzási cselekménynek, és ha e cselekményeket közfunkciót ellátó személy vagy hivatalos minőségben eljáró bármely más személy vagy ilyen személy kifejezett vagy hallgatólagos ösztönzésére vagy ennek hozzájárulásával eljáró személy követi el. Különösképpen a 10., 11., 12. és 13. cikkekben felsorolt kötelezettségeket kell ilyenkor is alkalmazni, a kínzás kifejezésnek az egyéb kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetés vagy bánásmód egyéb formái kifejezéssel való helyettesítése útján.
2. A jelen Egyezmény rendelkezései nem érintik bármely más nemzetközi szerződés, vagy belső jogszabály olyan rendelkezéseit, amelyek a kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetéseket vagy bánásmódot tilalmazzák, illetőleg a kiadatásra vagy a kiutasításra vonatkoznak.

MÁSODIK RÉSZ

17. cikk

1. Létrehozták a Kínzás elleni Bizottságot (a továbbiakban: Bizottság), amely az alábbiakban meghatározott funkciókat látja el. A Bizottság tíz magas szintű erkölcsi érzékkel bíró olyan szakértőből áll, akik az emberi jogok területén elismert szaktekintélyek, és a Bizottságban nem hivatalos minőségükben járnak el. A szakértőket az Egyezményben részes államok választják, figyelemmel az igazságos területi megoszlásra és annak fontosságára, amit a Bizottságban több jogi tapasztalattal rendelkező személy részvétele jelent.
2. A Bizottság tagjait az egyezményben részes államok által ajánlott jelöltek jegyzékéről titkos szavazással választják meg. Az Egyezményben részes minden állam a saját állampolgárai közül egy jelöltet állíthat. Az Egyezményben részes államok figyelembe veszik annak a fontosságát, hogy olyan személyeket javasoljanak, akik egyúttal a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya értelmében létrehozott Emberi Jogok Bizottságának is tagjai és akik hajlandók lennének a Kínzás elleni Bizottságban helyet foglalni.

3. A Bizottság tagjait az Egyezményben részes államok az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkára által kétévenként összehívott ülésen választják meg. Ezeken az üléseken, amelyekben a határozatképességhez az Egyezményben részes államok kétharmadának képviselete szükséges, a Bizottság tagjaivá azokat a jelölteket választják meg, akik a legtöbb szavazatot és az Egyezményben részes államoknak az ülésen részt vevő és szavazó képviselői szavazatainak abszolút többségét kapják meg.

4. Az első választásra legkésőbb az Egyezmény hatálybalépését követő hat hónap múlva kerül sor. Minden választás előtt legalább négy hónappal az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkára levelet küld az Egyezményben részes államoknak, amelyben felkéri őket, hogy három hónapon belül állítsanak jelöltet. A Főtitkár az így kijelölt személyek nevét tartalmazó betűrendes jegyzéket készít, amelyben feltünteti az egyes jelölteket állító részes államokat, és mindezt közli a részes államokkal.

5. A Bizottság tagjait négyéves időtartamra választják. A tagok újraválaszthatók, amennyiben ismét jelölték őket. Mindazonáltal az első választáson megválasztott tagok közül ötnek a második év végén lejár megbízatása; az első választás után azonnal a jelen cikk 3. bekezdésében említett ülés elnöke által végzett sorshúzás dönti el, hogy ki lesz ez az öt tag.

6. Ha a Bizottság valamelyik tagja meghal, funkciójáról lemond, vagy valamilyen más ok miatt nem tudja a Bizottságban rá háruló feladatait ellátni, az őt kijelölő részes állam saját polgárai közül másik szakértőt nevez ki a Bizottságban való közreműködés céljából a korábbi tag megbízatásából még fennmaradó időtartamra, ha az Egyezményben részes államok többsége ehhez hozzájárul. A hozzájárulás megszerzettnek tekintendő, ha az Egyezményben részes államok fele vagy ennél több nem nyilvánít kedvezőtlen véleményt az attól a naptól számított hat héten belül, amikor az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkára értesítette őket a javasolt kinevezésről.

7. Az Egyezményben részes államok magukra vállalják a bizottsági tagok költségeinek viselését arra az időszakra, amikor ezek bizottsági funkciókat látnak el.

18. cikk

1. A Bizottság a vezetőségét kétéves időszakra választja meg. A vezetőség tagjai újraválaszthatók.

2. A Bizottság maga állapítja meg a belső ügyrendjét, amelynek tartalmaznia kell az alábbi rendelkezéseket:

a) a határozatképességhez hat tag jelenléte szükséges;

b) a Bizottság a határozatait a jelenlevő tagok szavazattöbbségével hozza.

3. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkára a Bizottság rendelkezésére bocsátja az Egyezmény által a Bizottságra ruházott funkciók hatékony ellátásához szükséges személyzetet és felszerelést.

4. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkára hívja össze a Bizottság tagjait, az első ülésre. Első ülését követően a Bizottság az ügyrendjében meghatározott időközönként ülésezik.

5. Az Egyezményben részes államok magukra vállalják a részes államok és a Bizottság üléseinek megtartásával kapcsolatban felmerült költségeket, ide értve az Egyesült Nemzetek Szervezeténél ezzel kapcsolatban felmerült összes olyan költség visszatérítését is, mint például amilyenek az ENSZ által a jelen cikk 3. bekezdése értelmében rendelkezésre bocsátott személyzet díjazása és a felszerelés üzemeltetési költségei.

19. cikk

1. Az Egyezményben részes államok az egyesült Nemzetek Szervezete Főtitkárának közvetítésével a Bizottsághoz jelentést terjesztenek be az Egyezmény értelmében vállalt kötelezettségeik teljesítését célzó intézkedéseikről az attól számított egy éven belül, mikor az Egyezmény az érintett állam tekintetében hatályba lépett. A továbbiakban az Egyezményben részes államok négyévenként kiegészítő jelentéseket terjesztenek elő az általuk foganatosított újabb intézkedésekről, és benyújtják azokat az egyéb jelentéseket, amelyeket tőlük a Bizottság kér.

2. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkára ezeket a jelentéseket mindegyik részes államnak megküldi.

3. A Bizottság minden jelentést megvizsgál, és olyan általános jellegű észrevételeket tehet a jelentésekre vonatkozóan, amelyeket helyesnek tart, és az említett észrevételeket megküldi az érdekelt részes államnak. Válaszul ez a részes állam minden olyan észrevételét közölheti a Bizottsággal, amelyet hasznosnak tart.

4. A Bizottság a belátása szerint úgy dönthet, hogy a 24. cikk értelmében összeállított éves jelentésében újra közli a jelen cikk 3. bekezdése alapján tett összes észrevételeit az érdekelt részes államtól e tárgyban kapott megjegyzések kíséretében. Az Egyezményben részes érdekelt állam kérésére a Bizottság változtatás nélkül felveheti éves jelentésébe a jelen cikk 1. bekezdése értelmében beterjesztett jelentést is.

20. cikk

1. Ha a Bizottsághoz olyan hitelt érdemlő tájékoztatás érkezik, amelyből úgy véli, hogy teljesen megalapozott adatok bizonyítják, hogy valamely részes állam területén sorozatosan kínzást alkalmaznak, együttműködésre hívja fel az érintett államot az információ kivizsgálásában, és ennek céljából tudatja az érintett állammal az e tárgyban szerzett észleléseit.

2. A Bizottság, ha indokoltnak látja, egy vagy több tagját, az érintett részes állam által a Bizottsághoz esetleg beterjesztett bármely észrevételére, továbbá az ügyre vonatkozóan a Bizottság rendelkezésére álló minden egyéb információra figyelemmel, bizalmas jellegű vizsgálattal és sürgős jelentéstétellel bízhatja meg.

3. Ha a jelen cikk 2. bekezdése értelmében vizsgálat indul, a Bizottság arra törekedik, hogy együttműködésre lépjen az érintett részes állammal. E részes állam egyetértésével a vizsgálat az állam területén tett látogatásra is kiterjedhet.

4. A Bizottság tagja vagy tagjai által a jelen cikk 2. bekezdése értelmében a Bizottsághoz beterjesztett összegező jelentés megvizsgálása után a Bizottság az összefoglaló jelentést az általa a helyzet figyelembe vételével helyénvalónak tartott észrevételek és javaslatok kíséretében az érdekelt részes államhoz teszi át.

5. A Bizottságnak a jelen cikk 1–4. bekezdése szerint végzett minden munkája bizalmas jellegű, és e munkálatok minden szakaszában arra kell törekednie, hogy együttműködést alakítson ki a részes állammal. A 2. bekezdés értelmében végzett vizsgálattal kapcsolatos munkálatok befejezését követően a Bizottság az érintett részes állammal folytatott tanácskozás után úgy határozhat, hogy a 24. cikk értelmében készülő éves jelentésében röviden ismerteti e munkálatok eredményét.

21. cikk

1. A jelen cikk értelmében az Egyezményben részes bármely állam bármikor bejelentheti, hogy elismeri a Bizottság hatáskörét a tekintetben, hogy fogadja el és vizsgálja meg azokat a bejelentéseket, amelyekben valamelyik részes állam azt állítja, hogy egy másik részes állam nem teljesíti a jelen Egyezményből eredő kötelezettségeit. Ezek a bejelentések a jelen cikk értelmében csak akkor fogadhatók el és vizsgálhatók meg, ha olyan részes államtól származnak, amely nyilatkozatában magára nézve elismerte a Bizottság hatáskörét. A Bizottság nem fogad el semmiféle bejelentést, amely olyan részes államra vonatkozik, amely nem tett ilyen elismerő nyilatkozatot. A jelen cikk értelmében átvett bejelentéseket az alábbi eljárás alkalmazásával kell kivizsgálni:

a) Ha a jelen Egyezményben részes valamely állam úgy véli, hogy az Egyezményben szintén részes másik állam nem alkalmazza ennek rendelkezéseit, írásbeli bejelentésben felhívhatja ennek az államnak a figyelmét a kérdésre. A címzett állam a bejelentés átvételének napjától számított három hónapon belül a kérdés tisztázása céljából a megkereső államnak írásbeli magyarázattal vagy más nyilatkozattal szolgál, amelynek tartalmaznia kell a lehetséges és célszerű terjedelemben az utalást mindazokra az eljárási szabályokra és panaszlehetőségekre, amelyeket akár már felhasználtak, akár folyamatban vannak, akár még nyitva állnak.

b) Ha az eredeti bejelentésnek a címzett állam által történt átvételétől számított hat hónapon belül a kérdést mindkét érintett részes állam megelégedésére nem rendezték, közülük bármelyik jogosult a Bizottsághoz és a másik érdekelt államhoz intézett jegyzékkel az ügyet a Bizottsághoz áttenni.

c) A Bizottság a jelen cikk alapján eléje terjesztett ügyben csak azután jogosult eljárni, miután meggyőződött arról, hogy az adott esetben a nemzetközi jog általánosan elismert elveinek megfelelően minden rendelkezésre álló belső panaszlehetőséget felhasználtak és kimerítettek. Ezt a rendelkezést nem kell alkalmazni azokban az esetekben, amikor a panaszeljárások indokolatlanul elhúzódnak, vagy kevés valószínűsége van annak, hogy elégtételt adna az Egyezmény megszegése miatt sértett személynek.

d) A jelen cikk szerinti bejelentéseket a Bizottság zárt ülésen vizsgálja meg.

e) A *c)* alpont rendelkezéseinek fenntartásával, az érdekelt részes államoknak a Bizottság felajánlja jószolgálatait a kérdésnek az Egyezményben szabályozott kötelezettségek tiszteletben tartására alapozott békés megoldása érdekében. E célból, ha a Bizottság célszerűnek tartja, *ad hoc* egyeztető bizottságot hoz létre.

f) A Bizottság a jelen cikk értelmében részére átadott minden ügyben felhívhatja az érdekelt, a *b)* alpont szerint érintett részes államokat, hogy adják meg számára az összes megfelelő felvilágosítást.

g) A *b)* alpont szerint érintett részes államok jogosultak képviseltetni magukat az ügynek a Bizottság által történő kivizsgálásán és szóbeli vagy írásbeli észrevételeket tenni vagy mindkét formában az ügyhöz megjegyzéseket fűzni.

h) A Bizottságnak a *b)* alpont szerint hozzá intézett jegyzék kézhezvételének napjától számított tizenkét hónapon belül jelentést kell tennie.

i) Ha sikerült megoldást találni az *e)* alpont rendelkezései alapján, a Bizottság a jelentésében a tények és a létrejött megoldás rövid ismertetésére szorítkozik.

ii) Ha nem sikerült megoldást találni az *e)* alpontban foglalt rendelkezések alapján, a Bizottság a jelentésében a tények rövid ismertetésére szorítkozik; az írásbeli észrevételek szövegét és az érintett részes államok által szóban előadott észrevételekről készült jegyzőkönyvet a jelentéshez kell csatolni.

Minden ügyben a jelentést közlik az érintett részes államokkal.

2. A jelen cikk rendelkezései akkor lépnek hatályba, amikor az Egyezményben részes öt állam megtette az e cikk első bekezdése szerinti nyilatkozatot. Az említett nyilatkozatot a részes államnak az Egyesült Nemzetek Szervezete Főtitkáránál kell letétbe helyeznie, aki erről másolatot küld a többi részes államnak. A nyilatkozat a Főtitkárhoz intézett jegyzék útján bármikor visszavonható. A nyilatkozat visszavonása nem érinti mindazoknak a kérdéseknek kivizsgálását, amelyek a jelen cikk értelmében már korábban átadott bejelentés tárgyát képezték; semmiféle más bejelentést e cikk értelmében nem szabad elfogadni azután, hogy a Főtitkár kézhez vette a nyilatkozat visszavonásáról szóló jegyzéket, hacsak az érintett részes állam újabb nyilatkozatot nem tesz.

22. cikk

1. A jelen cikk értelmében az Egyezményben részes bármelyik állam bármikor bejelentheti, hogy elismeri a Bizottság hatáskörét a joghatósága alá tartozó olyan személyektől származó vagy a nevükben tett bejelentések átvételére és kivizsgálására, akik azt állítják, hogy az Egyezmény rendelkezéseinek egy részes állam által történt megsértésének áldozatai. A Bizottság semmiféle olyan bejelentést nem fogad el, amely az Egyezményben részes olyan államra vonatkozik, amely nem tett ilyen nyilatkozatot.
2. A Bizottság elfogadhatatlannak nyilvánít a jelen cikk alapján hozzá benyújtott minden olyan bejelentést, amely névtelen, vagy amelyről úgy véli, hogy benyújtása joggal való visszaélés, vagy összeegyeztethetetlen az Egyezmény rendelkezéseivel.
3. A 2. bekezdés rendelkezéseinek fenntartásával a Bizottság a jelen cikk alapján hozzá benyújtott minden bejelentést annak az Egyezményben részes államnak a tudomására hozza, amely megtette az 1. bekezdés szerinti nyilatkozatot, és állítólag megszegte az Egyezmény valamelyik rendelkezését. Az érintett állam a következő hat hónapon belül a kérdés tisztázása céljából írásbeli magyarázatot vagy nyilatkozatot terjeszt a Bizottság elé, és esetleg közli azokat az intézkedéseket, amelyeket a helyzet orvoslására meg tudna tenni.
4. A Bizottság megvizsgálja a jelen cikk alapján hozzá érkezett bejelentéseket, figyelembe véve mindazokat az információkat, amelyeket az ügyben érdekelt személy vagy az érdekelt nevében más személy, valamint az érintett részes állam hozzá beterjesztett.
5. A Bizottság a jelen cikk alapján egyes személyektől hozzá intézett bármilyen bejelentést nem vizsgál ki anélkül, hogy meg ne győződött volna az alábbiakról:
a) Ugyanezt a kérdést más nemzetközi vizsgáló vagy határozatot hozó felsőbb fórum előtt még nem vizsgálták meg, vagy kivizsgálása nincs folyamatban.
b) Az érintett személy kimerítette a rendelkezésre álló valamennyi belső panasz lehetőségét; ezt a szabályt nem kell alkalmazni azokban az esetekben, amikor a panaszeljárások indokolatlanul elhúzódnak, vagy ha kevés valószínűsége van annak, hogy elégtételt adna a jelen Egyezmény megsértése miatt sértett személynek.
6. A Bizottság a jelen cikk értelmében hozzá intézett bejelentéseket zárt ülésen vizsgálja meg.
7. A Bizottság a megállapításairól értesíti az érintett részes államot és az érdekelt személyt.
8. A jelen cikk rendelkezései akkor lépnek hatályba, amikor az Egyezményben részes öt állam megtette a jelen cikk 1. bekezdése szerinti nyilatkozatot. A nyilatkozatot a részes államnak az Egyesült Nemzetek Szervezete Főtitkáránál kell letétbe helyeznie, aki erről másolatot küld a többi részes államnak. A nyilatkozat a Főtitkárhoz intézett jegyzék útján bármikor visszavonható. A visszavonás nem érinti mindazon kérdések kivizsgálását, amelyek a jelen cikk értelmében a visszavonás előtt már átadott bejelentés tárgyát képezték; bárkitől vagy bárki más nevében tett semmiféle bejelentést nem szabad elfogadni e cikk alapján azt követően, hogy a Főtitkár kézhez vette a nyilatkozat visszavonásáról szóló jegyzéket, hacsak az érintett részes állam újabb nyilatkozatot nem tett.

23. cikk

A Bizottság tagjait és a 21. cikk 1. bekezdésének *e)* alpontja szerint kinevezhető *ad hoc* egyeztető bizottságok tagjait megilletik mindazok a kedvezmények, kiváltságok és mentességek, amelyeket az Egyesült Nemzetek Szervezete kiváltságairól és mentességeiről szóló Egyezmény megfelelő fejezetei szabályoznak, és amelyeket az Egyesült Nemzetek Szervezete megbízásából eljáró szakértők tekintetében elismernek.

24. cikk

A Bizottság évente beszámolót terjeszt az Egyezményben részes államok és az Egyesült Nemzetek Szervezetének Közgyűlése elé az Egyezmény alkalmazása során végzett munkájáról.

HARMADIK RÉSZ

25. cikk

1. Az Egyezmény aláírásra minden állam előtt nyitva áll.
2. Az Egyezményt meg kell erősíteni. A megerősítő okiratokat az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkáránál kell letétbe helyezni.

26. cikk

Az Egyezményhez bármely állam csatlakozhat. A csatlakozás a csatlakozási okiratnak az Egyesült Nemzetek Szervezete Főtitkáránál való letétbe helyezésével történik.

27. cikk

1. Az Egyezmény a huszadik megerősítő vagy csatlakozási okiratnak az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkáránál történő letétbe helyezését követő harmincadik napon lép hatályba.
2. Minden olyan állam tekintetében, amely a huszadik megerősítő vagy csatlakozási okmány letétbe helyezését követően erősíti meg az Egyezményt, vagy csatlakozik hozzá, az Egyezmény az azt követő harmincadik napon lép hatályba, amikor ez az állam a megerősítő vagy csatlakozási okiratát letétbe helyezte.

28. cikk

1. Bármely állam a jelen Egyezmény aláírásakor vagy megerősítésekor bejelentheti, hogy nem ismeri el a Bizottság részére a 20. cikk szövegében elfogadott hatáskört.
2. Bármely részes állam, amely a jelen cikk 1. bekezdésének a rendelkezései értelmében fenntartást jelentett be, a fenntartását az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkárához intézett jegyzék útján bármikor visszavonhatja.

29. cikk

1. Az Egyezményben részes bármely állam javasolhatja az Egyezmény módosítását, és erre vonatkozó javaslatát az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkáránál helyezheti letétbe. A Főtitkár közli a módosítási javaslatot a részes államokkal, kérve, hogy tudassák: kívánják-e a részes államok részvételével tartott értekezlet megtartását a javaslat megvizsgálása és szavazásra bocsátása céljából. Ha az értesítés időpontját követő négy hónapon belül a részes államoknak legalább egyharmada az értekezlet összehívása mellett foglal állást, a Főtitkár az Egyesült Nemzetek Szervezetének égisze alatt megszervezi az értekezletet. A Főtitkár a konferencián részt vevő és szavazó részes államok többsége által elfogadott minden módosítást valamennyi részes állam elé terjeszti elfogadásra.

2. A jelen cikk 1. bekezdésében foglalt rendelkezések értelmében elfogadott módosítás akkor lép hatályba, amikor az Egyezményben részes államok kétharmada tájékoztatja az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkárát arról, hogy az alkotmányos rendelkezéseik szerinti eljárásnak megfelelően elfogadták a módosítást.

3. Amikor a módosítás hatályba lép, annak kötelező ereje lesz az azt elfogadó részes államok számára, a többi részes államra nézve pedig az Egyezménynek azon rendelkezései és minden olyan korábbi módosítása marad hatályban, amelyet elfogadott.

30. cikk

1. Az Egyezmény értelmezése vagy alkalmazása kapcsán két vagy több részes állam között keletkezett bármilyen vitát, ha az tárgyalások útján nem oldható meg, az egyik fél kérelmére választottbíróságnak kell átadni. Ha a választottbírósági eljárásra vonatkozó kérelem előterjesztésétől számított hat hónapon belül a feleknek nem sikerül megállapodásra jutniuk a választottbírósági eljárás megszervezését illetően, a vitát bármelyikük a Nemzetközi Bíróság elé terjesztheti úgy, hogy a Nemzetközi Bíróság Szervezeti Szabályzatának megfelelően erre vonatkozó kérelmét letétbe helyezi.

2. A jelen Egyezmény aláírása vagy az Egyezményhez való csatlakozása alkalmával bármely állam kinyilatkoztathatja, hogy magára nézve nem tartja kötelezőnek a jelen cikk 1. bekezdésében foglalt rendelkezéseket. A többi részes államra sem lesznek kötelezőek a szóban forgó rendelkezések minden olyan részes államm al szemben, amelyek ilyen fenntartással éltek.

3. Minden részes állam, amely a jelen cikk 2. bekezdése értelmében fenntartással élt, ezt a fenntartást az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkárához intézett jegyzék útján bármikor visszavonhatja.

31. cikk

1. Bármely részes állam az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkárához intézett jegyzék útján felmondhatja a jelen Egyezményt. A felmondás attól a naptól számított egy év múlva válik hatályossá, amelyen a jegyzéket a Főtitkár átvette.

2. A felmondás nem mentesíti a részes államot a jelen Egyezményből reá háruló olyan kötelezettségek alól, amelyek az Egyezmény felmondásának hatályba lépése időpontját megelőzően elkövetett valamely cselekmény vagy mulasztás miatt keletkeztek; a felmondás nem akadálya bármilyen olyan kérdés kivizsgálása folytatásának sem, amellyel a Bizottság már azon a napon foglalkozott, amelyen a felmondás hatályossá válik.

3. Azt az időpontot követően, amikor valamely részes állam felmondása hatályossá vált, a Bizottság nem kezd az ezt az államot érintő újabb kérdés kivizsgálásába.

32. cikk

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkára közli az Egyesült Nemzetek Szervezetének valamennyi tagállamával, valamint a jelen Egyezményt aláíró vagy ahhoz csatlakozó valamennyi állammal:

a) a 25. és a 26. cikk alapján érkezett aláírásokat, megerősítéseket és csatlakozásokat;

b) az Egyezménynek a 27. cikkének értelmében történt hatályba lépésének időpontját, valamint a 29. cikkének értelmében eszközölt egyes módosítások hatályba lépésének időpontját;

c) a 31. cikk értelmében beérkezett felmondásokat.

33. cikk

1. A jelen Egyezményt, amelynek angol, arab, kínai, spanyol, francia és orosz nyelvű szövege egyaránt hiteles, az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkáránál kell letétbe helyezni.

2. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkára a jelen Egyezmény hiteles másolatának egy példányát valamennyi államnak megküldi.”

3. §[1] Felhatalmazást kap a Kormány, hogy kijelölje azt a szervet, amely az egyezmény 20. Cikkében megjelölt vizsgálat esetén a Kínzás Elleni Bizottsággal, illetőleg annak tagjával a kapcsolattartásra jogosult.

4. § (1) Ez a törvényerejű rendelet a kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1987. június 26. napjától kezdődően kell alkalmazni.

(2)[2] E törvényerejű rendelet végrehajtásáról az igazságügyért felelős miniszter az érdekelt miniszterekkel és a legfőbb ügyésszel egyetértésben gondoskodik.

1 Megállapította: 2007. évi LXXXII. törvény 7. § (6). Hatályos: 2007. VII. 1-től.
2 Módosította: 2006. évi CIX. törvény 164. § (3) b).

TARTALOMJEGYZÉK

1988. évi 3. törvényerejű rendelet ---- 1
a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni nemzetközi egyezmény kihirdetéséről ---- 1
„EGYEZMÉNY a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok ellen ---- 1
ELSŐ RÉSZ ---- 1
1. cikk ---- 1
2. cikk ---- 2
3. cikk ---- 2
4. cikk ---- 2
5. cikk ---- 2
6. cikk ---- 3
7. cikk ---- 3
8. cikk ---- 3
9. cikk ---- 4
10. cikk ---- 4
11. cikk ---- 4
12. cikk ---- 4
13. cikk ---- 4
14. cikk ---- 5
15. cikk ---- 5
16. cikk ---- 5
MÁSODIK RÉSZ ---- 5
17. cikk ---- 5
18. cikk ---- 6
19. cikk ---- 6
20. cikk ---- 7
21. cikk ---- 7
22. cikk ---- 9
23. cikk ---- 10
24. cikk ---- 10
HARMADIK RÉSZ ---- 10
25. cikk ---- 10
26. cikk ---- 10
27. cikk ---- 10
28. cikk ---- 10
29. cikk ---- 10
30. cikk ---- 11
31. cikk ---- 11
32. cikk ---- 11
33. cikk ---- 12